

HONOSÍTÁS

A magyar állampolgárság megszerzésének két módja a **honosítás** (külföldi, korábban magyar állampolgársággal nem rendelkezők esetében) és a **visszahonosítás** (azok esetében, akiknek magyar állampolgársága korábban megszűnt).

A honosítás külföldi állampolgárok esetében alapvetően nyolc évig tartó hivatalos és folyamatos magyarországi tartózkodás után, számos feltétel teljesítése mellett kérhető.

2011 óta a határon túl élő magyarok **egyszerűsített honosítási eljárás** keretében is kérhetik a magyar állampolgárságot. Ez a lehetőség azokra terjed ki, akiknek felmenői magyar állampolgárok vagy valószínűsíthetően magyarországi származású személyek voltak, igazolni tudják magyar nyelvtudásukat (képesek az eljárás magyar nyelvű ügyintézésére), büntetlen előéletűek, és honosításuknak nincs nemzetbiztonsági kockázata. Nagyon lényeges, hogy az egyszerűsített honosítás kérésének nem feltétele a magyarországi lakcím vagy a Magyarországra való költözés. 2015 februárjáig mintegy 670 ezren kaptak ennek az eljárásnak a keretében állampolgárságot.

Magyarországon az egyszerűsített honosítási eljárás bevezetésével megugrott az adott évben kiadott magyar állampolgárságok száma. Míg 2009-ben és 2010-ben is 6000 körül alakult ez a szám, 2011-ben már 20 554 fő, 2012-ben pedig 18 379 fő kapott magyar állampolgárságot. 2013-ban ismét jóval kevesebb új magyar állampolgár jelent meg a statisztikákban: ekkor 9178 állampolgárságot adtak ki. Az egyszerű honosítás keretében magyar állampolgárrá vált határon túli magyarok túlnyomó többsége azonban ezekben a számokban nem jelenik meg, hiszen nem rendelkezik magyarországi bejelentett lakcímmel.

KIVÁNDORLÁS

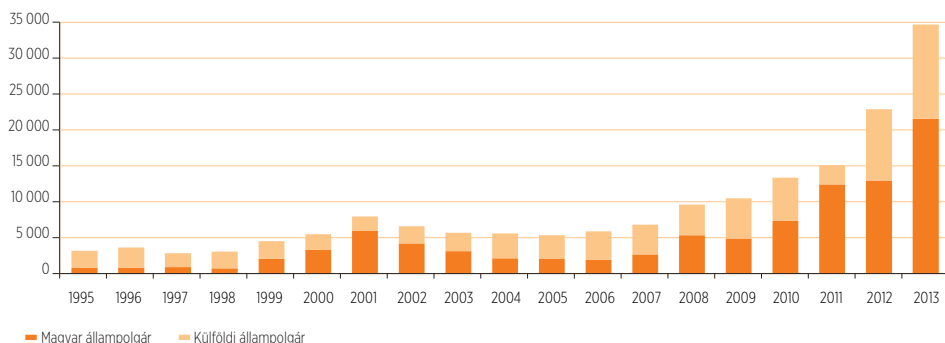
Kivándorló külföldi állampolgár az a személy, aki a visszatérés szándéka nélkül elhagyja az országot, vagy nem újítja meg lejárt tartózkodási, letelepedési, bevándorlási kérelmét.

Kivándorló magyar állampolgároknak azok a személyek számítanak, akik külföldi letelepedés szándékával, a visszatérést nem tervezve (véglegesen), vagy a visszatérést tervezve, de tartósan (ideiglenesen) hagyják el Magyarországot, és ezt be is jelentik. 2013 márciusában az ideiglenes távozás bejelentési kötelezettsége megszűnt.

A kivándorlók számának becslése megbízható, hivatalos kivándorlásra vonatkozó statisztikai adatok hiányában nehézségekbe ütközik. A magyarországi becslések egy része kérdőíves adatfelvételekre épít, másik része a tükröstatistikák (lásd külön szócikkben) segítségével vizsgálja a külföldön tartózkodó, egy-egy évben külföldre távozó magyarok számát, annak változását.

A kivándorlók számának és a teljes népesség számának ismeretében kiszámolható a **nyers kivándorlási arányszám**, amely általában ezer lakosra vetítve adja meg kivándorlás mértékét. A számítás menete megegyezik a nyers bevándorlási arányszám (lásd korábban) számításával.

Ábra: Hivatalos statisztikák alapján az adott évben kivándorló magyar és külföldi állampolgárok száma, Magyarország, 1995–2013

2013-ban hivatalosan 21 580 magyar állampolgár vándorolt ki Magyarországról, ez a 2010-es érték mintegy háromszorosa.

NEMZETKÖZI INGÁZÁS

Nemzetközi ingázónak tekinthetjük azokat a személyeket, akiknek állandó lakóhelye és munkahelye (esetleg oktatási helye) más országhoz tartozó településen van, és az országhatárt naponta vagy ennél ritkábban átlépve utaznak a két település között. Az utóbbi esetben huzamos külföldi tartózkodással járó ingázásról beszélünk, az ingázó személy a lakóhelyétől eltérő településen lakik bérelt lakásban vagy házban, egyedül vagy többedmagával, és csak időközönként jár haza (akár hetente vagy ennél ritkábban). A magyar statisztika viszonylag kevés információval rendelkezik az ingázásról, így a nemzetközi ingázásról is. Fontos adatforrásnak számít a népszámlálás, melynek során a dolgozó személyeknél a lakóhely és a munkahely településének azonosságát vagy eltérését is felméri. A népszámlálás azt a személyt tekinti ingázónak, akinek a lakóhelye Magyarországon, munkahelye pedig az országhatáron túl helyezkedik el, a tanulási célú ingázókat nem veszik figyelembe.

A 2011-es népszámlálás adatai alapján a magyar foglalkoztatottak 0,7 százaléka ingázott naponta külföldre, de az ingázók területi eloszlása egyenetlen volt. A nemzetközi ingázók 83 százaléka Ausztriában dolgozik, néhány – elsősorban az osztrák határ közelében fekvő – településen az ott élő foglalkoztatottak több mint 10 százaléka ingázik külföldre. Ezzel ellentétben elenyésző a déli vagy ukrán határon át ingázók száma, és kismértékű a Románia és Szlovákia felé irányuló ingázás is. (Forrás: dr. Kiss J. P. – dr. Szalkai G. (2014): A foglalkoztatás területi koncentrációjának változásai Magyarországon a népszámlálás ingázási adatai alapján, 1990–2011. *Területi Statisztika*, 54(5): 415–447.)